

Neljäs käsky: Kunnioita isääsi ja äitiäsi

Mark. 7

By Juha Muukkonen

12/8/2010

Raamatunkäännös: KR 1933/38

Toisen taulun käskyt eli lähimmäisiin suuntautuvat käskyt (4.-10.) alkavat kaikkein tärkeimmällä: Kunnioita isääsi ja äitiäsi. Neljän käsky on alun perin aikuisille lapsille annettu käsky: Pitäkää huolta iäkkäiksi ja sairaiksi käyneistä vanhemmista. Vrt. Mark. 7:11: Vanhempien huoltoon tarvittava raha annettiin muuhun tarkoitukseen.

"Mutta Jeesus sanoi heille: "Oikein Esaias on ennustanut teistä, ulkokullatuista, niinkuin kirjoitettu on: 'Tämä kansa kunnioittaa minua huulillaan, mutta heidän sydämensä on minusta kaukana; 7. mutta turhaan he palvelevat minua opettaen oppeja, jotka ovat ihmiskäskyjä'. 8. Te hylkääte Jumalan käskyn ja noudatatte ihmisten perinnäissääntöä." 9. Ja hän sanoi heille: "Hyvin te kumoatte Jumalan käskyn noudattaaksenne omaa perinnäissääntöänne. 10. Sillä Mooses on sanonut: 'Kunnioita isääsi ja äitiäsi', ja: 'Joka kiroaa isäänsä tai äitiänsä, sen pitää kuolemalla kuoleman'.

11. Mutta te sanotte, että jos ihminen sanoo isälleen tai äidilleen: 'Se, minkä sinä olisit saava minulta hyväksesi, on korban' - se on uhrilahja - 12. ja niin te ette enää salli hänen antaa mitään avustusta isälleen tai äidilleen. 13. Te teette Jumalan sanan tyhjäksi perinnäissääntöillänne, jonka olette säätäneet. Ja paljon muuta samankaltaista te teette." (Mark. 7:6-13)

Kunnioitus on tietystä mielessä enemmän kuin rakastaminen, joka Jumalan lain mukaan kuuluu jokaiselle ihmiselle - rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi. Kunnioitus erityisesti vanhempia ja vanhempien kautta kaikkea esivaltaa kohtaan saa taustansa Jumalan kunnioittamisesta. Samalla tavoin kuin Jumala kääsköi kunnioittaa itseään, Herra velvoittaa meidät myös kunnioittamaan vanhempiä ja esivaltaa.

"Jokainen olkoon alamainen sille esivallalle, jonka vallan alla hän on. Sillä ei ole esivaltaa muutoin kuin Jumalalta; ne, jotka ovat, ovat Jumalan asettamat. 2. Sentähden, joka asettuu esivaltaa vastaan, se nousee Jumalan säätämystä vastaan; mutta jotka nousevat vastaan, tuottavat itsellensä tuomion. 3. Sillä hallitusmiehet eivät ole niiden pelkona, jotka tekevät hyvää, vaan niiden, jotka tekevät paha. Jos siis tahdot olla esivaltaa pelkäämättä, niin tee sitä, mikä hyvää on, ja sinä saat siltä kiitoksen; 4. sillä se on Jumalan palvelija, sinulle hyväksi. Mutta jos paha teet, niin pelkää; sillä se ei miekkaa turhaan kannan, koska se on Jumalan palvelija, kostaja sen rankaisemiseksi, joka paha tekee.

5. Siksi tulee olla alamainen, ei ainoastaan rangaistuksen tähden, vaan myös omantunnon

Neljäs käsky: Kunnioita isääsi ja äitiäsi

Mark. 7

By Juha Muukkonen

12/8/2010

tähden. 6. Sentähdenhän te verojakin maksatte. Sillä he ovat Jumalan palvelusmiehiä, ahkeroiden virassansa juuri sitä varten. 7. Antakaa kaikille, mitä annettava on: kenelle vero, sille vero, kenelle tulli, sille tulli, kenelle pelko, sille pelko, kenelle kunnia, sille kunnia." (Room. 13:1-7)

Vanhempien ja esivalan kunnioittaminen tarkoittaa sitä, että emme väheksy emmekä ilman Jumalan sanan velvoittamaa syytä vihastuta heitä. Kunnioitus tarkoittaa palveluallittua, kuuliaisuutta, tottelevaisuutta, nöyryyttä, rakkautta, arvostusta ja tervettä pelkoa.

LUTHERIN KATEKISMUKSET

Vähä katekismus

Kunnioita Isääsi ja Äitiäsi. Mitä se merkitsee? Vastaus: Meidän tulee niin pelätä ja rakastaa Jumalaa, että emme väheksy emmekä vihastuta vanhempiamme emmekä esimiehiämme, vaan kunnioitamme, palvelemme, tottelemme, rakastamme ja arvostamme heitä.

Iso katekismus

"Jumala on antanut isälle ja äidille erityisarvon, joka ylittää kaiken muun arvon ja aseman, missä ihminen voi olla. ... Vanhemmat ovat Jumalan jälkeen kaikkein ylimpänä. ... Jos minun on tehtävä hyviä ja pyhiä tekoja, en tiedä mitään parempaa, kuin että osoitan vanhemmilleni kaikkea kunnioitusta ja kuuliaisuutta, koska itse Jumala on niin käskenyt. ... Mikäli nuoriso tahtoo palvella Jumalaa, sen on tarkattava ensisijaisesti tätä käskyä." Mm. näin Luther Ison katekismuksen selityksessään.

Vanhempien täydellinen syntisyys, vääräys ja pahuus ei tee tyhjäksi Jumalan käskyä ja tahtoa. Jumalan maailmassa myös pahoille, kelvottomille ja jopa tuhoaville vanhemmille annetaan kunniaa. Huomiota ei pidä kiinnittää siihen, min-kälaisia he ovat ihmisinä, vaan Jumalan säätämykseen ja tahtoon. Vaikka Jumalan silmissä me olemme tasa-arvoisia, niin ihmisten kesken me tarvitsemme erilaisuutta ja järjestykseen kuuluvaa eriarvoisuutta.

Luther opettaa lapsien kolmesta tehtävästä:

Neljäs käsky: Kunnioita isääsi ja äitiäsi

Mark. 7

By Juha Muukkonen

12/8/2010

1. Vanhempia tulee pitää suurimpana aarteena maan päällä.

2. Vanhempien edessä - ja tämä koskee myös kaikkea muuta meidän yläpuolellemme asetettua esivaltaa opettajia ja poliiseja myöten - meidän on pidettävä kieleemme kurissa ja oltava kuuliaisia. Huutaminen, tiuskiminen ja kinastelu eivät ole kunnioittamista.

3. Kunnioitusta tulee osoittaa sanoin ja teoin: palvelemalla, auttamalla ja elättämällä vanhoja, sairaita ja köyhiä vanhempia.

Joskus Jumala opettaa meille nöyryyttä antamalla meille täysin kelvottomat vanhemmat. Helppohan sitä on hyviä ja rakastavia vanhempia kunnioittaa ja palvella. Mutta silloin, kun inhimillisten tunteidemme mukaan haluaisimme tappaa omat vanhempamme - minäkin olen aikanaan verisesti vihannut dominoivaa isääni - koetellaan meidän uskoamme ja luottamustamme Jumalaan. Autamme, rakastamme ja kunnioitamme vanhempiamme sen tähden, että se on Jumalan hyvä tahto, säätämys ja järjestys. Jumala on hyvä myös pahoille ja kiittämättömille vanhemmille. Tämä toteutuu myös meidän kauttamme, usein vastoin omaa sydämemme tilaa ja tahtoa, esim. käydessämme katsomassa ja auttamassa inhimillisen tunteen mukaan vain vihan ja hylkäämisen ansaitsevia vanhempiamme.

Neljäs käsky: Kunnioita isääsi ja äitiäsi

Mark. 7

By Juha Muukkonen

12/8/2010

Vanhempien - erityisesti pahojen vanhempien - kunnioittaminen on pyhä tehtävä, jonka Jumala antaa omille lapsilleen. Toimiessamme vastoin omaa tahtoaamme tuomme julki Jumalan vanhurskauden, järjestyksen ja hyvyyden. Joskus Jumala saattaa myös vanhemmat herätykseen sen kautta, että me lapset osoitamme heille ansiotonta rakkautta ja huolenpitoa, anteeksiantoa ja kunnioitusta.

VT:ssa kaikkein pahin mahdollinen synty oli kapina(mieli). Kapinamieli ei kunnioita Jumalan asettamia johtajia, vaan ryhtyy omavaltaisuuksiin.

ENTÄ JOS VANHEMPIEN TAI ESIVALLAN TAHTO ON RISTIRIIDASSA PYHÄN RAAMATUN KANSSA?

Vain silloin, kun vanhempien tai esivallan tahto on ristiriidassa Jumalan Pyhässä Raamatussa ilmoittaman tahdon kanssa, on vanhempien ja esivallan tahto sivuutettava. Enemmän on toteltava Jumalaa kuin ihmistä.

Neljäs käsky: Kunnioita isääsi ja äitiäsi

Mark. 7

By Juha Muukkonen

12/8/2010

"... nähdessään parannetun miehen seisovan heidän kanssansa he eivät voineet mitään vastaansanoa, 15. vaan käskettyään heidän astua ulos neuvostosta he pitivät keskenänsä neuvoa 16. ja sanoivat: "Mitä me teemme näille miehille? Sillä että heidän kauttansa on tapahtunut ilmeinen ihme, sen kaikki Jerusalemin asukkaat tietävät, emmekä me voi sitä kieltää. 17. Mutta ettei se leviäisi laajemmalle kansaan, niin kieltäkäämme ankarasti heitä enää tähän nimeen puhumasta yhdellekään ihmiselle." 18. Niin he kutsuivat heidät ja kielsivät heitä mitään puhumasta ja opettamasta Jeesuksen nimeen.

19. Mutta Pietari ja Johannes vastasivat heille ja sanoivat: "Päätäkää itse, onko oikein Jumalan edessä kuulla teitä enemmän kuin Jumalaa; 20. mutta me emme voi olla puhumatta siitä, mitä olemme nähneet ja kuulleet". 21. Niin he uhkasivat heitä vielä enemmän ja päästivät heidät, koska eivät kansan tähden keksineet, miten rangaista heitä, sillä kaikki ylistivät Jumalaa siitä, mitä tapahtunut oli." (Ap.t. 4:14-21)

Siksi emme saa seurata ja totella piispoja, jotka esimerkiksi kieltävät Herran käskyn (1Kor. 14:37) mukaisen jumalanpalveluksen.

Ekskurssi: Jumalan tahto on, että jokaisella on sekä isä että äiti! Jumala polttaa sillat ja oikeutuksen pois kaikenlaiselta toiminnalta, jonka seurauksena lapsella ei ole perheessään sekä isää että äitiä (hetken hurmassa alkunsa saaneet lapset, joille ei voida tarjota kotia, jossa on sekä isä ja äiti; avio-puolison halveksunta ja hylkääminen; homoparien adoptio-oikeus; antautuminen työlle tms. perheen sijasta jne.).